

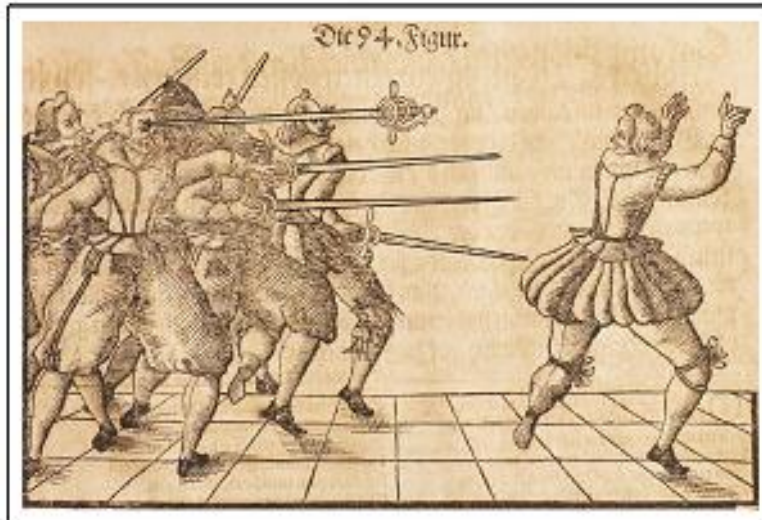
Неравноправна борба (Техника мачевања против више противника)

Под **неравноправном борбом** се подразумева борба једног мачеваоца са више противника. Овај тип **дуелне** борбе је био уобичајен у пљачкашким препадима организованих банди, градским разрачунавањима или покушајима хапшења појединаца од стране власти. Неравноправну борбу, међутим, треба разликовати од војне дуелне борбе против више противника у метежу. Наиме, док се у неравноправној борби мачевање са више противника изводи истовремено (симултано) у метежу се један мачевалац бори против више противника углавном сукцесивно при чему они нису међусобно организовани (јер су заузети и борбом против других противника) и не теже да се организују за истовремени заједнички напад. Постоје два типа неравноправне борбе.

а) Сукцесивна - један мачевалац се бори против више противника али су околности и услови борбе такви (или нападнути ствара такве услове) да они не могу сви истовремено реализовати нападе па нападају један по један.

б) Симултана - један мачевалац се бори против два или више противника истовремено док они у истом тренутку заједно реализују нападе. Суштина начина мачевања у неравноправној борби није у некој посебној техници мачевања и „специјалним“ радњама мачем већ у стандардним техникама употребе мача али уз **посебну тактику** и избор неких радњи а избегавању других.

Michael Hundt, 1611.

Општа правила за вођење неравноправне борбе

- **Прво правило:** на сваки начин избећи борбу бекством јер у неравноправној борби квантитет може превладати квалитет („Два лоша убише Милоша“). Приликом бекства најбоље је одбацити сопствени мач (уз покушај да се пре тога њиме неки од нападача елиминише) зато што прогоњени без мача може брже и окретније трчати од прогониоца у групи који су још и наоружани мачевима.

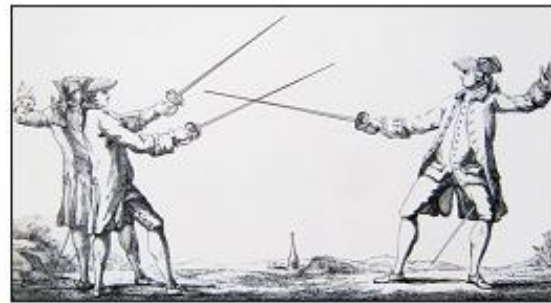
- **Друго правило:** ако се борба не може избећи оно о чему највише треба водити рачуна је не толико борба мачем колико **борба простором**. Тактика просторног постављања мачеваоца у односу на противника је, дакле, срж успешног вођења сваке неравноправне борбе. Борба простором се темељи на неколико принципа:

а) У неравноправној борби никако не дозволити противницима да изведу полуобухват или обухват (види ниже тактика полуобухватане и обухватне борбе).

б) Тежити непрестано да се у простору постав тако да нападачи сметају један другом па не могу извести истовремени напад већ се морају стално прегруписавати. Бројчану предност противника, дакле, својим кретањем ка одређеним положајима треба претвори у противничку ману. Ово се постиже тако што се траже углови за стајне тачке борбе из којих су најмање два противника постављена у једну линију (један иза другог). Тада не само да противник који је напред оном позади смета да нападне већ и онај који је позади смета оном који је напред да се брани одступањем.

- Из истог разлога се у борби против два противника никад не поставља између њих већ увек лево од њих тако да један другом бочно сметају са спољашњих страна.

- Приликом маневарског постављања нападнути треба да се труди не само да противнике постави у једну линију већ и да они на тој линији имају проблеме са простором за сопствено кретање (препреке, узбрдица, низбрдица...)

Fiore Furlan dei Liberi da Premacco, 15. век; Позиционирање у односу на више противника (испрег свих у колони) иако га један другом сметају с леђа: Fiore dei Liberi, 15. век; Позиционирање у односу на више противника (лево у односу на оба у реду) иако га један другом сметају бочно: Danet Guillaume

в) Нападнути мачевалац не само да не сме да дозволи да буде окружен већ треба и да тежи да се стално **креће око противника** (кружи око њих). Тако не само да их групише, а што им онемогућава истовремени напад, већ их и спречава да изведу полуобухват или обухват. Неравноправна борба, дакле, захтева што више полукружних и кружних кретања уз полуокрете и окрете а максимално избегавање линијске (линеарне) борбе.

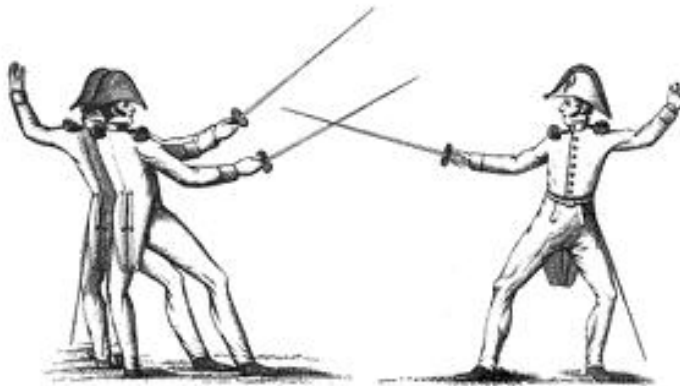
г) Нападнути приликом свог маневарског кретања којим избегава полуобухват или обухват треба да води рачуна да сам себе не доведе у позицију или тачку у простору која га доводи до безизлазног положаја (зид, низбрдица, препреке...). Исто тако треба да води рачуна да противници својим кретањем (под привидом покушаја да га опколе) заправо не покушавају да га наведу да се креће ка месту у простору у коме ће бити у безизлазном положају (литоца, препреке, зид...).

д) Приликом сваке промене позиција и постигнутог адекватног угла у односу на групу циљ је противника са којим се тренутно води борба елиминисати како би се свака прилика искористила за смањење броја нападача.

- **Треће правило:** у неравноправној борби сваки покрет мачем мора да буде праћен и истовременом променом места у простору као што и свака промена места у простору треба да буде праћена неким од покрета мачем. Другим речима, треба тежити да се радње мачем не изводе у месту нити да се у месту изводе радње мачем.

- **Четврто правило:** нападачи увек теже да чине све како како би извели **симултани** напад на нападнутог а нападнути треба да чини све својим кретањем и

положајем како би их приморавао а себи омогућавао вођење **сукцесивне** борбе. Дакле, у оној мери у којој нападачи теже да нападају истовремено у тој мери нападнути треба да тежи да води борбу са сваким нападачем у различито време.

„Tratado de esgrima á pié y á caballo, en que se ...“ Eudaldo Thomase. 1823.

- **Пето правило:** у неравноправној борби нападнути треба да се труди максимално да користи обе руке. Тако не само да ће моћи да се одбрани од истовременог напада са различитих тачака већ ће моћи и да изведе истовремени напад на противнике у различитим тачкама. Из тог разлога је пожељно да нападнути мачевалац у једној руци држи мач а у другој дагу, плашт, мали штит, корице од свог мача или било који други предмет (столица, камен, штап). Такође, уколико нападнути мачевалац нема ништа слично он треба да тежи да по сваку цену неког од нападача што пре разоружа и тако себи прибави два мача.

Michael Hundt, 1611.

- **Шесто правило:** у борби у сваком тренутку користити сваку прилику за ударац ногом а у пролазу ударац раменом, лактом или гурање које ће да баца једног противника на другог. Гурање (бацање) једног противника на другог не само да пружа прилику за извођење сечења или бода на део групе који је изгубио равнотежу већ често и изазива њихово ђусобно самоповређивање.

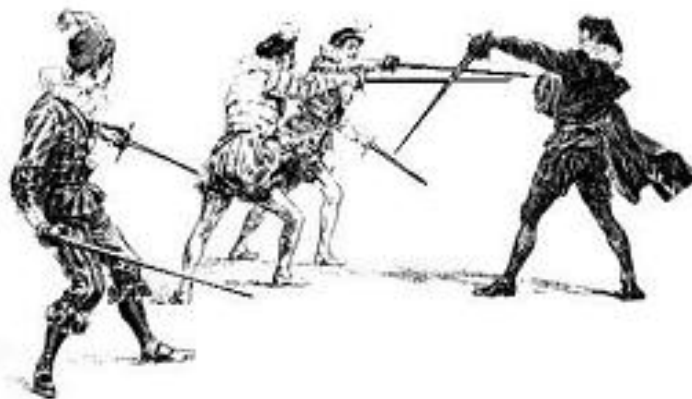
- **Седмо правило:** у неравноправној борби се избегава извођење пуних блокова зато што сувише отварају за напад другог противника а форсира се извођење полублокова (истовремени блок и узврат) зато што су уврати лакши, мање отварају оног ко се бори и из њих је могуће брже прећи на одбрану од другог нападача. Поред полублокова добро је изводити кружне блокове као и блокове са вођењем (изведе се блок на првог нападача и затим се његово сечиво води али тако да истовремено склања сечива других нападача.

- **Осмо правило:** на истовремени напад из различитих тачака изводи се блок на мач који је ближи али се не изводи узврат већ бацање нападачевог сечива у правцу напада који долази са друге стране.

Полублокови, блокови са вођењем и кружни блокови, шри шийа зашћийа у неравноправној борби

Тако нпр. на два бода у исту зону се изводи блок са кружним вођењем и бацањем или једног сечива на друго или оба сечива истовремено на страну. Након тога се изводи узврат на ближег или отворенијег нападача.

Блок са бацањем сечива једног нападача на другој нападача

- **Девето правило:** уколико се води борба са два нападача који се налазе на супротним странама (један лево а други десно) изводи се блок на једног а узврат на другог уз кретање у правцу супротном од положаја првог. Уколико се жели извести узврат на првог нападача тада се то може учинити само уз кретање тела у правцу супротном од положаја другог нападача.

Antonio de Brea, 1805.

- **Десето правило:** мачевалац треба максимално да избегава блиску или контактну борбу пошто му противници тада сметају у маневарском кретању већ му лако могу ухватити мач, руку или ногу и тако га савладати. Ако се више не може водити дистанциона борба користе се пропусни блокови у пролазу у лево или десно или пуни окрети како би се што пре променио положај и отворила могућност поново за дистанциону борбу.

- **Једанаесто правило:** напади у неравноправној борби се не изводе из положаја (судара) већ форсирано из **пролаза** јер мачевалац који мирује у једној тачки како би из ње нанео погодак ризикује да лако буде и сам погођен.

Посебна правила

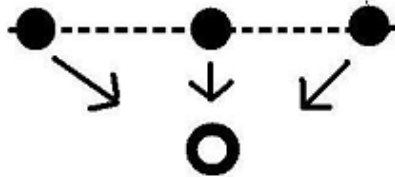
Постоје три тактичке ситуације које су могуће у неравноправној борби. Те ситуације су:

- Фронтална (чеона) борба
- Полуобухватна борба
- Обухватна борба

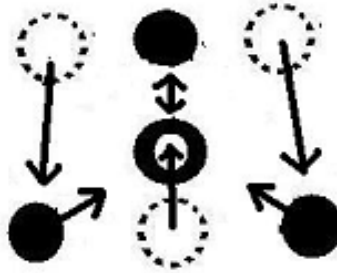
За сваку од тих ситуација постоје нека начелна правила којих би се у принципу требало држати. Неравноправна борба најчешће отпочиње као фронтална или полуобухватна али оба типа теже увек да пређу у трећу форму, а која је најједноставнија, најбоља и најбезбеднија за више нападача – обухватну.

Фронтална борба

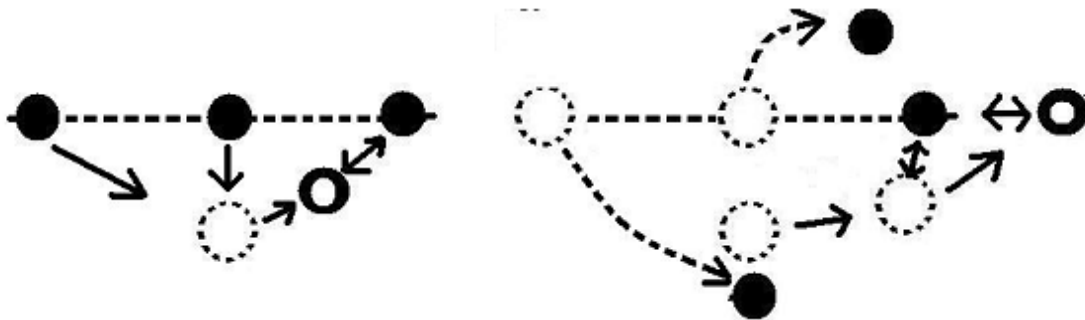
Изводи се код постојања фронталног распореда мачевалаца. То је распоред у коме се сви нападачи налазе у једној линији испред једног мачеваоца тј. напади на њега долазе само са његове предње (чеоне) стране. Бокови и леђа нападнутог су, дакле, безбедни.

Уколико нападнути мачевалац почне непромишљено да води борбу само са средишњим противником (зато што му је најближи) прети му најчешће полуобухват или обухват.

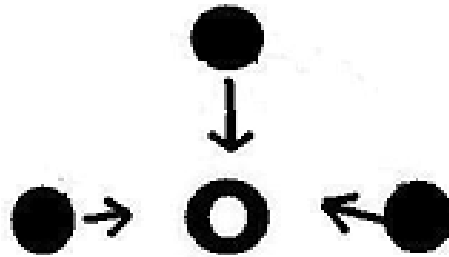

Зато се то не чини већ се тежи водити борба истовремено са свима по мало, а са циљем да се све време нападачи одрже у фронталном поретку и тако се један по један током борбе елиминишу. Уколико то више није могуће тада се у складу са правилом 26 напада бочни леви или бочни десни противник чиме се истовремено спречава полуобухват. Овим маневром се нападачи доводе у ситуацију да су принуђени да се прегрупишу и поново организују фронтално.

Полубухватна борба

Полубухват је положај бораца у коме је један од нападача испред нападнутог, други нападач је код његовог левог бока а трећи код његовог десног бока. Дакле, леђа нису угрожена.

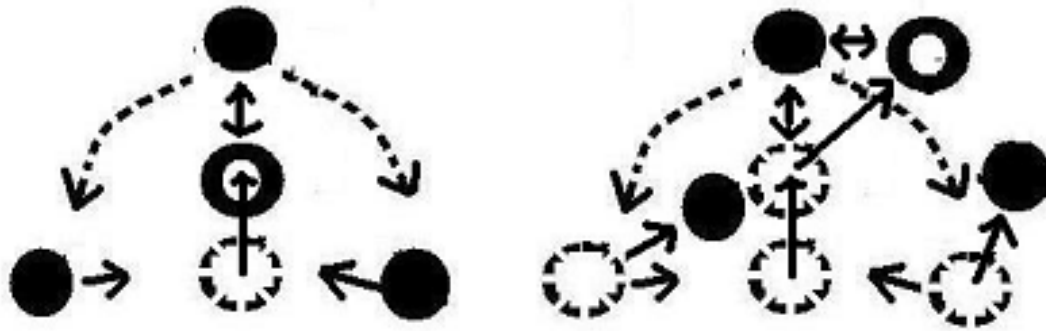

Уколико су противници успели да организују напад из положаја полубухвата нападнути треба (уколико је полубухват равномеран тј. леви у десни нападач су подједнако удаљени од нападнутог) да се повлачи у назад чиме противнике наводи да шире линију обухвата и да се врате у фронтални поредак.

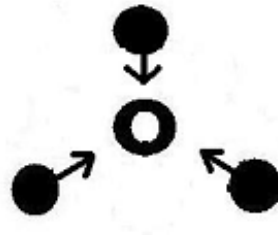
Уколико је полубухват неравномеран (један од бочних нападача је удаљенији или слабији) изводи се напад на противника који је удаљенији (то је најчешће средишњи) или се изводи сукцесивно борба са левим па десним док не дође трећи нападач и формира фронтални положај

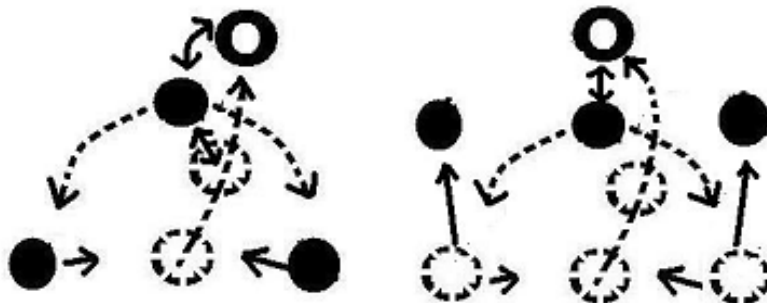

Обухватна борба

Обухват је положај у коме су нападачи постављени мање или више равномерно око нападнутог тако да је он опкољен како са бокова тако и са чела и леђа. Ово је положај који нападачи у групи највише воле зато што из њега могу извести истовремено нападе при чему не сметају један другом а нападнути је угрожен из више тачака тако да се не може ефикасно бранити па су и нападачи зато најбезбеднији.

Уколико су противници успели да организују напад обухватом (опкољавањем) нападнути треба да изабере противника који је на најзгоднијем положају (има препреку иза себе или је најслабији) и да га нападне како би извео пролаз и поставио се иза њега. Приликом ове врсте **пробоја** из обухвата напад се увек изводи пропусним нападима уз пропусне блокове а са пролазом у лево или десно.

Уколико се пробој изводи добро тада се бочни нападачи приморавају да из положаја обухвата ступе у фронтални положај. Мачевалац који се налази у положају обухвата, док не нађе (што пре) противника преко којег ће извести пробој треба непрестано и што брже да се окреће око себе са мачем у положају **I позиције** како би истовремено склањао бодове из свих позиција и био спреман да изведе блокове сечења усмерених у главу.

проф. Александар Станковић,
учитељ мачевања
Школе мачевања „Свети Ђорђе“
Београд, 2002
www.macevanje.org

